

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII, ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47-82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

Opoziția ungară cere controlul în conducerea războiului

— Din exagerările cenzurei ungare. — Conte Andrassy cere ca opoziția să nu fie ținută departe de toate secretele de stat. — Prim ministrul promite regulata informare a șefilor opoziției și un contact al lor cu monarhul. —

Budapesta, 6 Iulie. — Sedința de ieri a Camerei ungare a fost iară o sedință istorică.

După o dimineață furtunoasă în Camera ungară, o urmat o după amiază mai potolită, mai senină. Ministrul de finanțe dând lămuriri liniștitoare, opoziția s'a mai calmat. A urmat apoi seria interpelărilor.

Ce nu oprește cenzura ungară

Deputatul Dezideriu Abraham, vorbind despre abaterile cenzurei ungare, spune că nu o consideră cenzura ca un reu necesar. Dar activitatea ei în timpul din urmă ne silește iar să o supunem la o critică. Cenzura în Franța și Germania e mult mai liberală. La noi cenzura se mărginește în a trimite ziarelor comunicate confidentiale, care interzic o mulțime de publicații. Așa s'a oprit ziarelor să publice despre sedința direcțiunii societății pe acțiuni de producțiune de război, s'a oprit să se scrie despre starea arhiducesei Zita, despre căsătoria șefului statului major, general Conrad, despre perspectivele recoltei din anul acesta nu e permis să se facă aprecieri prea optimiste, despre întreruperile din Cameră nu se poate publica nimic fără consimțământul cenzurei. Orice știre trebuie apoi prevăzută cu 'n titlu.

Ministrul de justiție Balogh recunoaște meritele presei ungare în aceste vremuri grele. Cenzura este un reu necesar în timp de război. Munca cenzurei este grea, făcută de oameni supraîncărcați de muncă și în cursul nopții. Trebuie să se aibe în vedere însă situația militară și politică externă din fiecare jumătate de oră, ca să înțelegem fiecare interdicere a cenzurei.

Contele Andrassy despre ținuta opoziției ungare,

face următoarea expunere a interpelării sale:

De la izbucnirea războiului, opoziția s'a mărginit la pasivitatea politică cea mai largă. Ea s'a năzuit să se înfrîneze, să nu atingă chestiunile mari, cari ar putea păgubi mersul războiului. A

procedat cu mare moderațiune chiar în crît cele făcute unor proiecte de legi ale guvernului — și pentru ca vechile patimi politice să nu se deslăntuie — însăși opoziția a cerut guvernului să elimineze acele părți inflamabile din anumite proiecte.

Făcând lucrul acesta, opoziția știe că lucrează în paguba ei, căci o opoziție trăiește prin agitație și nu prin tăcere. Tăcerea lozosește numai guvernului. În alte țări, guvernele, la izbucnirea războiului, au apelat la opoziția ca să ia și ea parte la conducerea lucrurilor și au în vedere să nu jignească interesele partidelor în parte. La noi nu s'a întâmplat aceasta. Nu voi să fac din asta vr'o vină. Opoziția a rămas mereu pasivă, și eu sînt dintre aceia, care cu toată energia am intervenit ca opoziția să nu rupă cu pasivitatea ei, fiindcă voi să ferese națiunea de lupte interne, și de crize grave. Dar pasivitatea noastră nu înseamnă ca să fim ținută departe de toate problemele mari ale zilei grele de azi. Nu pot aproba concepția aceea ca numai cuvîntul acela să fie ascultat, cari sînt la putere. Odată ce se decide de soarta noastră, trebuie să ne spunem și noi cuvîntul. Și dacă noi sîntem aceia cari prevedem vr'oun pericol trebuie să dăm alarmă. Războiul de azi nu e numai al dinastiilor, ci a națiunilor. Opoziția nu poate privi cu liniște și însuflețire unele lucruri, dacă nu e orientată pe deplin asupra lor. Cât timp totul merge bine, opoziția e liniștită și așteaptă cu răbdare. Dar dacă lucrurile merg prost — opoziția se neliniștește și se enervează tot mai mult. Dar asta se poate întâmpla numai când și opoziția e orientată despre mersul lucrurilor, despre pregătirile făcute, să cunoaștem telurile războiului, forțele de cari dispunem, perspectivele ce le avem — astfel ca să știm să ne conformăm politica cu starea reală de lucruri. Din acest motiv, întreb pe prim ministru, dacă e dispus să facă cu putință ca oamenii de încredere a opoziției să fie regulat informați din oficiu despre situația generală, să se stabilească un

contact personal, și să intervie, ca oamenii de încredere ai opoziției să obție o audiență la rege, ca să-și expună punctul lor de vedere. (Applauze furtunoase la stîngă).

Răspunsul prim ministrului

Contele Tisza: Discutarea politicii externe este foarte delicată în timp de război. Dar dacă opoziția arată o mare moderațiune, atunci impune și guvernului anumite obligațiuni. Va oferi prilejul opoziției nu numai ca să fie informată, ci ca să-și spuie cuvîntul în marile chestiuni naționale. Și până acum, personalitățile competente ale opoziției au fost informate — și sînt foarte dispus să mă pun regulat în legătură cu șefii opoziției, să-i informez fără întîrziere și să ascult sfaturile lor. De asemenea va fi satisfacută cererea conducătorilor opoziției de a obține un contact nemijlocit cu monarhul.

Dep. contele Andrassy: Iau la cunoștință răspunsul prim ministrului.

DIN ROMÂNIA

Take Ionescu și Nic. Filipescu vor cu orice pret să dărâme guvernul Brătianu

Partidele conservatoare fuzionate ale d-lor Take Ionescu și N. Filipescu, nu mai fac acum nici un secret de ținta cea mai apropiată la care tind acum: răsturnarea guvernului Brătianu.

Lucrul acesta îl afirmă acum fățiș și cu stăruință în presa lor, în întrunirile lor.

Așa la ultima întrunire războinică a Federațiunii Unioniste, s'au pronunțat discursuri foarte violente contra cabinetului Brătianu.

Reproducem aci părțile mai caracteristice din aceste discursuri:

Discursul d-lui Dem. Greceanu

Înainte de a vorbi cred că sînt în sufletul dv. trimițând d-lui N. Filipescu o urare de grabnică însănătoșire. D. Greceanu dă apoi citire următoarei scrisori a d-lui Filipescu adresată

D-lui Take Ionescu la București

»De oarece seria întrunirilor mai continuă, cer voie să vorbesc la întrunirea viitoare. Nu vreau lipsi atunci dela ce consider drept o datorie de cinste și de patriotism, de a participa la isgonirea prin toate mijloacele a netrebnicului Ionel Brătianu. N. Filipescu.

Am luat hotărîrea de a răsturna guvernul. Nu vom face procesul guvernului dar motivele sînt cunoscute pentru ce vom dărîmarea guvernului. La 1914 guvernul a escaladat scările puterii amenințând cu o resvrătire ca cea dela 1907. Trebuia ca acest guvern să ia în chestiunea externă o atitudine sinceră și cinstită, iar în chestiunea internă să dea dovadă de dezinteresare.

Când denunțăm greșelile dela ministerul de războiu în parlament și atunci când am cerut pedepsirea contrabandiștilor, la arătările noastre nu s'a răspuns nimic, nu s'a luat nici o măsură. Astfel stând lucrurile nu putem tăcea, tolerând totul după formula d-lui Brătianu.

Ne-am dat seama în aceste împrejurări că era nevoie de un guvern care să impue în afară țară și tronul. Micile nemulțumiri dintre noi trebuiau să dispară și iată de ce ne-am dat mina unindu-ne și uitând suferințele noastre. Crezul nostru politic a fost ca țara să meargă la timp cu Ententa. Iată pentru ce credem ca în astfel de împrejurări trebuie la cirna țării un om temut de dușmani și iubit înăuntrul țării. Țara va înțelege că strigătul nostru nu este strigătul partidului care umblă după putere. (Apl.)

Discursul d-lui Argetoianu. — Pot să existe două opinii asupra talentului diplomatic al d-lui Brătianu, dar în chestiunea întregirii neamului nu există decât una singură. Când spune d. Brătianu că este pentru întregirea neamului și nu-l găsim alături de noi, minte.

Credeți că un Bismark sau un Cavour ar fi făcut ce au realizat dacă s'ar fi condus de maxima d-lui Brătianu, ca prin minimum de sacrificii să se obțină maximul de beneficii?

A început guvernarea țării provocând și ducând la războiul civil, înăsprind clasele sociale în vreme ce Europa se pregătea de războiu. Azi ne găsim cu punga goală și sufletul lihnit.

Trebuie absolut să-i alungăm dela conducerea țării și să-i îndepărtăm de lângă steagul țării.

Iubitul nostru șef d. Take Ionescu spunea că va sosi momentul când și pietrele se vor ridica împotriva guvernului. Eu zic că dv. trebuie să luați pietrele și să le aruncați în acești oameni.

Discursul d-lui Em. Pangratti. — Ne intrunim aci în jurul d-lor N. Filipescu și Take Ionescu, cari au luat angajamentul să ne conducă nedespărțiți acolo unde este idealul nostru. Guvernul răspunde la acțiunea noastră să avem răbdare, spre a ști cine este victorios. Este politica de lașitate a guvernului pe care trebuie să o facem să dispară.

Când șefii noștri făceau apel la patriotismul guvernului, ni se răspundea că facem politică de războiu și nu mai are încrederea noastră dar nu mai are încrederea nici a acelora din afară. De aceea am hotărât să începem campania de răsturnare.

Discursul d-lui Em. Antonescu. — Pe Scutul dela Atena l-au sculat grecii, nouă ne rămâne să șutăm pe d. Brătianu. Partidul conservator- unit privește în fața partidului liberal și îi spune că era afacerilor a încetat, era jertfelor trebuie să înceapă. (Apl.) Le vom spune că cine trage sabia de sabie va muri, că răbdarea are o margine și această margine am ajuns-o astăzi. În fața luptei care se încinge între aceste partide, dați-mi voie să spun că în țară ne silim să facem să se creadă ca cuvântul de bun român al regelui este adevărat, atitudinea de azi aruncă nedumerire în opinia publică cu privire la veracitatea acestei vorbe. Am auzit însă că regele spre fala sa a spus că el nu este regele Greciei. Avem de adăugat și noi la aceste vorbe că România nu este Grecia. (Apl.)

Discursul d-lui S. Mindrescu. — Ne-a rămas mult de îndurat fiindcă la cirna țării a fost și mult putregai. Azi ni se spune că nu mai avem ce căuta la Federație fiindcă partidele politice au fuzionat. A fi naționalist nu înseamnă că ești conservator. Avem datoria să ne mișcăm azi, fiindcă mâine va fi poate prea târziu.

Discursul d-lui Titulescu. — Au fost divergențe asupra metodei. Metoda opoziției era simplă: drept la țintă! Metoda guvernului a fost mai savantă: drept în nici o parte, ca să nu se știe, unde țintim. Rezultatul: s'a crezut fie că nu țintim nicăeri, fie că țintim în toate părțile!

Cîtă vreme sufletele ne sînt astfel susținute, vom lupta înainte. Și dacă guvernul continuă a ne acuza că persistând devenim incendiarilor cari provoacă focul ce mistue totul, răspundem: nu sîntem incendiarilor; avem aceeași dragoste de țară ca și ei; sîntem numai purtători de torțe! Și dacă flăcările noastre pe alocuri ar și arde, ce importă atunci când ele luminează și purifică?

MERSUL RĂZBOIULUI

Germanii opresc ofensiva anglo-franceză

Rușii întreprind atacuri violente pe frontul armatelor lui Hindenburg, Leopold al Bavariei, Linsingen și contelui Bothmer.

— Am făcut peste 2000 prizonieri ruși. — Comunicatul rus vorbește de noi 10.000 prizonieri. — Situația din Grecia.

— Luptele grele de pe frontul italian.

De pe frontul răsesc au sosit pe ziua de 5 Iulie următoarele știri:

Pe înălțimile la nord-est de Chiribaba, în Bucovina, încăierări cu cavaleria dușmană. La apus de Colomeia a fost silită să se întoarcă în fugă o brigadă rusească pornită la atac și prinsă de focul nostru de artilerie. Spre seară, dușmanul a atacat cu forțe puternice la sud de Sadsovka. A fost pretutindeni respins, în unele locuri după lupte corp la corp. La Baris, la apus de Buczacz, rușii au pătruns în mod vremelnic în poziția noastră. Un contra atac a dus la cucerirea liniei prime. La Werben, pe cursul de jos al râului Stir, un atac al trupelor austro-ungare, ne-a adus ca prizonieri 11 ofițeri ruși, 827 soldați, iar ca pradă 5 mitralieze. De câteva zile s'au distins pe acest câmp de luptă mult probatul regiment 42 de infanterie din Theresienstadt. La sud-vest și la vest de Luck, au eșuat din nou numeroase atacuri dușmane cu grele pierderi pentru ruși. În regiunea Stir, rușii au reluat atacurile lor. La apus de Kolki, dușmanul încearcă cu mari forțe, să puie piciorul ferm pe malul de nord. În multe locuri, atacurile rusești au fost respinse.

Höfer, mareșal locot.

La armata lui Hindenburg:

Coasta din Curlanda a fost bombardată fără rezultat de ruși din spre mare. Acțiunile rusești întreprinse contra frontului ocupat de armata lui Hindenburg au fost continuate îndeosebi de ambele părți la Smorgon. Escadre de aeroplane germane au aruncat cu prisosință bombe asupra depozitelor gării și concentrărilor de trupe dela Minsk.

La armata prințului Leopold al Bavariei: Rușii au reluat acțiunea lor de atac pe frontul dela Zirin până la sud est de Baranovici. În lupte foarte aprige în unele părți ei au fost respinși sau dați afară din pozițiile unde au pătruns. Ei au suferit pierderi foarte grele.

La armata generalului Linsingen: De ambele părți de Kostichnovka (la nord-vest de Czartorysk) și la nord-vest de Kolki sînt lupte în curs. Peste Stir, la apus de Kolki, au fost atacate detașamente dușmane cari au înaintat acolo. În multe locuri la nord, la vest și la sud-vest de Luck până în regiunea Werben au eșuat toate încercările rusești ca prin forțe puternice să ne

smulgă iară avantajile dobândite. Pe lângă pierderile grele sângeroase, rușii au pierdut acolo ca prizonieri 11 soldați. Aeroplanelor noastre au lăsat depozitele gării și concentrările de trupe din Luck.

La armata generalului conte Bothmer, la sud de Barisc, dușmanul în mod trecător a pus piciorul pe un front strâmt al liniei noastre prime. Succesul nostru la sud-est de Tlumac a fost lărgit.

Șeful Statului major

— Comunicatele rusești dela 2 și 3 Iulie anunță: La sud de Stochod, luptele continuă pe un front larg. Germanii și austro-ungarii folosesc ori-ce prilej pentru atacuri violente. Pe linia Kobce, Helenovka, Stari, germanii au eșit din tranșeele lor după un foc violent de artilerie — dar au fost respinși de focul nostru. Sub scutul unui foc violent, germanii au atacat la sud de satul Linievka, au fost însă oprți de noi. În luptele acestea au fost răniți colonelii ruși Tampusko și Daskovitz-Gartoski. Am prins acolo 16 ofițeri, peste 800 soldați și 9 mitralieze. În regiunea Zubilno-Zaturzi au fost respinse cu grele pierderi, atacuri în masa am capturat 3 mitralieze.

La răsărit de Ugrinov, între Gorochiov și Luck a trebuit să oprim atacul nostru în fața amenințării de a fi impresurați de forțe dușmane. Dușmanul înaintând, a fost atacat de cavaleria noastră, și doborât în cea mai mare parte. Infanteria noastră a reluat atacul puternic sprijinit de cavalerie. Am făcut acolo vre-o 8000 prizonieri. Pe malul drept al Nistrului, dușmanul cu forțe mult superioare ne-a atacat la Isakov, 10 km. la nord-est de Tlumacz. Într'un contra-atac l'am respins. În luptele aprige ce au urmat a fost rănit viteazul colonel Popov, comandantul unui regiment de cazaci.

În Balcani se așteaptă începerea ofensivei din partea trupelor Ententei. Generalul Sarrail cu moștenitorul de tron sîrb Alexandru, au plecat pe front.

— Ziarele pariziene sînt informate din Salonice, despre un violent foc de artilerie pe malul sting al râului Vardar.

— Venizelos a declarat corespondentului ziarului parizian «Le Journal» că alegerile vor fi foarte violente în Grecia. Partidul lui Venizelos se va arunca cu trup și suflet și va încerca totul ca să se facă lumină în toată Grecia. Chestia nu se va pune acum dacă Grecia va rămâne neutră sau va intra în război alături de Ententa, căci Venizelos nu uită faptul că alegătorii au fost de abia demobilizați. Chestia ce se va pune e dacă grecii pot deveni prietenii și aliații Turciei și Bulgariei cu cari au luptat de două ori — și să devie dușmanii statelor Ententei, cari au apărut și sprijinit totdeauna libertatea Greciei. Revenirea lui Venizelos la putere, va însemna alăturarea Greciei de Ententa.

RĂZBOIUL CU ITALIA

Atacuri italiene respinse la Doberdo, Brenta, Ets, Monfalcone. — Ce spune comunicatul italian. — Ce crede Ententa despre Italia. — Marconi vorbește în Senat.

Comunicatul lui Höfer dela 5 Iulie anunță următoarele de pe frontul italian:

În sectorul Doberdo, continuă focul artileriei italiene îndreptat în special contra părții sudice a platoului.

Incercări de atac ale italienilor contra pozițiilor noastre la răsărit de Monfalcone și Selz au fost respinse. Pe frontul între Brenta și Ets — dușmanul a întreprins atacuri zădărnice contra pozițiilor noastre dela Roana și la nord de valea Posina. La Malborghet și în valea Sugana au fost doborâte câte un aeroplan italian.

Höfer, mareșal locat.

— Comunicatul italian dela 3 Iulie anunță că în valea Ets, artileria austro-ungară a bombardat violent pozițiile italiene dela Serravalle până la Pasubio. Lupta de artilerie continuă cu violență pe panta de nord dela Pasubio. În valea Posina, italienii au ocupat ieșirile munților Molino, Monte Pruche. Pe platoul Asiago am respins detașamentele austro-ungare dela marginele nordice ale văii d'Assa. Austriacii au atacat noile noastre pozițiuni dela Selz; după lupte ajunse corp la corp i-am respins.

— În Senatul italian a început dezbaterile în jurul declarației-program al noului guvern. Senatorul Marconi a arătat că aliații din Ententa nu recunosc încă pe deplin partea însemnată de contribuție a Italiei în război, asta fiindcă propaganda italiană lipsește cu desăvârșire. În Anglia, Franța și Rusia domnește părerea că Italia e o țară săracă, care cere mereu sprijin și ajutor dela aliații ei. Italia n'a înțeles că Franța și ea se vorbească în străinătate despre prestațiile ei. De ce se ascunde faptul că Italia a participat cu trei vapoare spitale la Dardanele, cu personal și medici italieni, transportând în Anglia răniți și bolnavi. De ce s'a ascuns faptul că Italia a furnizat Rusiei 300.000 puști și munițiuni? Ca Germania să nu aștepte de ajutorul dat de Italia aliaților?

LUPTELE DIN APUS

Grele lupte la riul Somme. — Englezii nu pot realiza succese mari. — Ce spun rapoartele germane și engleze. — Mari furtuni pe câmpul de luptă.

Comunicatul german dela 5 Iulie anunță următoarele de pe frontul franco-belgian:

Dela coasta până la riul Ancre, abstracție făcând de lupte mai mici de recunoaștere, au urmat numai acțiuni de artilerie și mine. Numărul prizonierilor englezi făcuți în zilele din urmă pe malul drept al riului Ancre se ridică la 48 ofițeri și 867 soldați. Pe frontul de ambele părți ale riului Somme sînt de eri seară noul lupte grele în curs. Până acum dușmanul n'a dobândit nicăieri avantajii serioase. Pe malul stîng al Meusei, ziua a decurs fără evenimente speciale. Pe malul drept francezii au încercat iară să înainteze contra pozițiilor noastre la nord vest de fortul Thiaumont, cu forțe puternice — dar au fost respinse.

Șeful Statului major.

— Comunicatele engleze recunosc puternica rezistență a germanilor. Așa raportul englez dela 4 Iulie spune: Germanii, aducând numeroase batalioane de pe celelalte părți ale frontului — continuă să opună pe toate punctele o rezistență foarte îndărătnică. În cursul nopții s'au încins lupte inversurate în vecinătatea localității La Boiselle. Trupele engleze s'au luptat cu mare energie contra viguroaselor atacuri ale germanilor cari au recucerit o parte din for-

tificațiile de sud ale satului. La sud am făcut câteva progrese, am cucerit o pădure, am capturat material de război și am făcut prizonieri. Furtuni mari și ploți torrențiale au împiedicat oare-cum ofensiva. Numărul prizonierilor germani trece de 5000. La Boiselle este acum cu totul în posesiunea noastră. Am doborât șapte aeroplane germane. Între Thiepval și riul Acre germanii au bombardat violent noile noastre pozițiuni.

— Șeful amiralității germane anunță că la 4 Iulie un submarin german a distrus în Marea Nordului un distrugător de submarine dușman. Submarinul german »U. 35« care a dus o scrisoare a împăratului Wilhelm către regele Spaniei, precum și medicamente pentru germanii internați în Spania, s'a întors neatins din această misiune. Pe drum, a scufundat între altele, vaporul francez înarmat Herault, și a capturat un tun.

— Marea ședință secretă a Senatului francez a fost amănată până la încheierea mării-ofensive anglo-franceze din apus. Atunci guvernul va fi în măsură să dea lămuriri asupra situației.

— Unele ziare afirmă că opoziția din Camera franceză a făcut ca ofensiva anglo-franceză s'a întreprins mai curând decât era planuită la început, pentru la finele toamnei.

Știrile zilei

Hai la mure... hai la mure...

De: Emil Isac

De vremea asta, pe străzile Clujului, răsunau chemările moșilor: hai la mure, hai la mure!... Aduceau în corfe de tiparduș roadele bogate ale codrilor parfumați și copitele călușelului mocănesc aruncau scînteii. »Hai la mure, hai la mure.«

...Moșii erau înalți ca brazii, fața lor arămie strălucia de bunătațe, cu dinții lor albi n'au mușcat niciodată în mărul păcatului și în părul lor era peptănată liniștea munților. O, în chemarea lor se cutremurau palafetele baronilor și să deschideau porțile și norodul orașan cumpăra cu arginți grei povara călușelilor. »Hai la mure, hai la mure.«

...Și vă aștept în zadar, să veniți pe străzi.

...Moșilor, brădui de munte, pe voi v'a culcat cineva. Murele au rămas neculese în codri. Și în viziuni își doarme satul somnul ursul. Moșilor, ciubărari, pescari, ciresari, mămulari, curieri, strugari, voi, cei mai înțelepți și cei mai buni Români, voi, care vă întoarceți din America bogată ca să muriți în sărăcia colibeii voastre, o voi, pe-a căror plute mi-a fugit tinerețea (Sebeșule, ce mai faci?...) o, voi, pe cari vă așteptam de atâtea ori în zilele tinereții ca să-mi aduceți vișine, cireșe și mure și flur și păstrav cu solzi de aur și floare de lipan pentru descântec și tămădie de brad, o voi, care ați fost fantazia și eroismul, energia strămoșescă și singele teafăr al Românului puternic — o, unde sînteți??

...»Hai la mure... hai la mure«, Nu se mai aude pe străzi. Poezia codrului e înbrăcată în uniformă. Moșul este soldat și unde-i copilăria mea?

...O, moșilor dragi.

Moartea unei principese române la Viena

Prințesa Elena Mavrocordat, soția vărului ministrului României la Viena, a murit în Capitala Austriei. Rămășițele pămîntesti au fost transportate în România la Dăngeni, spre a fi depuse în cavoul familiei.

O ciocnire de trenuri

În stația ungară Ujszentanna, a rănit greu 2 persoane și mai ușor 5 călători.

La Berlin,

se va conscrie la începutul toamnei de către oficiul de aprovizionare în timpul războiului, toate rezervele de articole alimentare.

O mișcătoare procesiune a muncitorilor din Galați

Luni împlinindu-se 9 zile dela tristele evenimente, când pe străzile Galaților a curs singe muncitoresc, — lucrătorii din marele port românesc, din fabrici, uzine și ateliere au părăsit cu toții lucrul, și dela sindicatul lor, formând un cortegiu impozant de peste 8000 de oameni — au pornit în procesiune la cimitir, la mormintele proaspete ale celor 9 muncitori uciși. Au luat parte la aceasta procesiune și delegații tuturor organizațiilor muncitorești din România, cu drapele, și șefii partidului socialist român, Dobrogeanu Gherea și dr. Rakovski.

Orașul Galați continuă să fie ocupat militarmente.

D. Gussi, prefectul de județ demisionat a distribuit familiilor muncitorilor împușcați, suma de 6500 lei, care a fost oferită de guvern ca ajutor acestor familii.

Pentru conferirea de burse din Fundațiunea Gozdsu,

pe anul școlar 1916-1917, la universități, facultăți, școli superioare, școli militare și școli medii, se publică următorul concurs:

1. Concurentul să documenteze cu acte originale:

a) că este fiu de cetățean ungar și aparține bisericii ortodoxe gr. or. române;

b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public de învățământ din patrie. — spre care scop studenții dela școlile medii să prezinte atestatul despre anul școlar 1915-16 iar cei dela facultăți și universități indicele despre toate semestrele ascultate până acum;

c) că averea proprie și a părinților nu e de ajuns să acopere toate cheltuielile împreunate cu studiul, — spre care scop să producă atestat dela direcția politică și să fie subscris și de preotul locului iar dacă n'ar fi acolo preot de protopopul;

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, să producă atestat oficios despre ocupațiunea și despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Concurentul să arate în petițiune specialitatea la care, și locul, unde vrea să continue studiile, precum și aceea, dacă folosește și altă bursă.

4. Bursele pentru străinăfate se acordă dacă se obține concesiune ministerială.

5. Petițiunea instruată cu toate documentele susamintite, este a se adresa Reprezentanței Fundațiunii lui Gozdsu (Nagyszeben, Fleischergasse 45), până la 23 Iulie (5 Aug.) a. c.

6. Toți bursierii actuali sunt poftiți, ca până la 2 (15) Iulie a. c. să arate rezultatul studiilor din anul școlar 1915-16, căci altcum li se va sista bursa, respective ajutorul cerut.

Bursierii în serviciu militar trebuie să arefe pe lângă indexul despre semestrele ascultate până acum, — și atestat de serviciu dela autoritatea militară concernentă despre timpul petrecut la armată.

Concurentul să indice în petițiune locul și poșta ultimă, unde este a i se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

Ulei din simburele de fructe

Ce nu se face în Germania, pentru a se apăra contra blocadei Ententei. Acum s'a pornit acolo o mișcare de a se aduna simburele fructelor, din cari se poate storce cantități însemnate de ulei. Pe străzi s'au așezat lazi în cari, publicul e rugat să arunce simburele de cireși, prune, persice, zarzare.

Moartea lui Iacob Țăranu

Am publicat zilele trecute o știre despre nenorocirea întâmplată pe Marea Neagra, între Movila și Constanța, când s'a răsturnat o barcă în care se aflau excursioniști români și un barcagiu turc cari s'au înecat. În timpul catastrofei cei trei pasageri, văzând pericolul s'au agățat de gîtul barcagiului Chiasib Sadula, conducătorul bărcii și numai așa se explică că toți patru s'au înecat.

S'a stabilit apoi cine erau persoanele înecate: 1. Iacob Țăranu, cunoscutul avocat și industriaș din București, proprietarul tipografiei »Clementa« și al garajului de automobile, rudă cu ministrul de comerț, Al. G. Radovici. 2. D-na Elena Niculescu, fosta soră de caritate. 3. D-ra dr. Florica Dancovici, asistenta d-rului Niculescu de la Băile Carmen Sylva.

La București a provocat o adâncă impresie, moartea lui Țăranu, fiind una din personalitățile foarte simpatice din lumea intelectuală și culturală din România.

Iacob Țăranu a fost și un apreciat ziarist, a fost în vechea mișcare socialistă redactor la »Lumea Nouă« și apoi redactor la »Adevărul«. El moare în vîrsta de 43 ani.

Ultima oră

Un nou demers al Ententei la București

»National Zeitung« din Berlin, află indirect din Petersburg, că în cercuri politice de acolo, circulează versiunea că diplomații Ententei vor face zilele acestea un nou demers la București, cu scopul de a atrage România de partea Ententei. Aceasta ar fi oferit României un împrumut.

O știre din București, spune că guvernul român n'are deloc intenția de a contracta împrumuturi în străinătate, ci va lansa probabil prin luna August un nou împrumut național.

Bulgarii volesc prietenia României

Ziarul bulgar »Mir«, organul lui Gheșov, polemizând cu presa română, relevă că în cursul războiului sirbo-bulgar dela 1885, România a adus Bulgariei mari servicii. Suspiciunea română împotriva Bulgariei e de data recentă.

E o greșeală să se predice dușmănia și nimicirea reciprocă a acestor două țări, cari dacă s'ar uni, ar fi cele mai puternice și mai bogate țări din orientul Europei.

Pentru ce a fost suspendat »Berliner Tageblatt«

»Berliner Tageblatt«, a cărui apariție a fost suspendată Miercuri trecută, a apărut Joi dimineață cu următorul text în fruntea gazetei:

»Am interzis apariția lui »Berliner Tageblatt« din cauza articolului »Telurile de război ale celor șase Aliți« din No. 323. Acest articol reprezintă o gravă călcare a păcii interne, întrucât se aruncă unor mari asociații economice grava imputare că se află în serviciul unor »simple interese de pungă a furnizorilor de război cari ar dori să se continue războiul până la nesfârșit«.

După ce direcția redacțională a lui »Berliner Tageblatt« și-a exprimat re-

Kessel

gretul, prin scrisoarea dela 28.6.16, pentru acel articol și a dat asigurare că pe viitor va ține seamă mai bine decât până acum, de actualele prescripții ale cenzurii în ce privește păstrarea păcii interne, anulez prin aceasta suspendarea lui »Berliner Tageblatt«.

Aștept ca redacția lui »Berliner Tageblatt« să respecte pe viitor cu scrupulozitate promisiunea sa și să atragă atenția asupra urmărilor unei eventuale noi contravenții.

Această scrisoare se va publica textual în fruntea primului număr care va apare.

Comandantul suprem

v. KESSEL,

general-colonel

Iată acum și articolul despre care e vorba în comunicarea de mai sus și care a provocat suspendarea și admonestarea ziarului:

»Hamburger Nachrichten« și alte ziare de acest fel au cerut în ultimele zile, în mod stăruitor, ca să se publice memoriul celor șase asociații prin care se aduce la cunoștință cancelarului telurile de război ale industriei grele (metalurgice) și ale coditelor ei. Cunoaștem acest memoriu de un an de zile; numeroase persoane l'au citit și ne asociem cererei ca el să fie dat publicității. Socotim însă ca ceva firesc în cazul acesta ca să fie publicate toate memoriile asupra telurilor războiului.

Va trebui să se dea publicității atit memoriul marelui industriaș și consilier comercial Kirdoff și a numeroșilor profesori cari îl aprobă, cât și un memoriu al »Uniunii pangermane«, cât și un alt memoriu semnat de vr'o sută de persoane din lumea științifică, din curcurile bisericesti, din aristocrație, industrie, comerț și diplomatie, care respinge agitațiile celor șase asociații și ale acoliților lor.

Tot ca ceva firesc socotim că, după publicarea memoriului celor șase asociații va trebui să ni se dea deplina libertate să ne spunem părerea asupra memoriului celor șase asociații și a autorilor lui, cum și asupra motivelor de cari au fost conduși autorii memoriului și inspiratorii lor la fixarea cererilor lor.

Se va vedea atunci dacă motivele marilor furnizori de război au fost »naționale«, după cum pretind, sau dacă era vorba de simple interese de pungă, după cum se afirmă, și pentru cari războiul ar trebui continuat la nesfârșit.

E lămurit că nu se va putea vorbi despre toate acestea fără a se atinge legătura care exista, încă dinainte de război, între o parte a industriei grele și tendințele de a ațîta șovinismul legături cari mai există și acum. Sub rezerva ca libertatea discuției să nu fie stingherită, sub pretextul păcii interne, sprijinim și noi cererea lui Hamburger Nachrichten și a tuturor acelor cari doresc publicarea memoriului. — Sîntem convinși că o astfel de discuție va avea cel puțin un efect edificator.»

Măine, Vineri, fiind sărbătoare gr. ort. (Nașterea S. Ion Botez.) ziarul nostru nu va apare decât Sămbătă la orele obicinuite.

Editor și redactor responsabil: D. Birăuțiu
Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 36.

Se caută un tânăr pentru administrație

care să se priceapă și la contabilitate.

Ofețele să se adreseze la: Administrația Foii Poporului Român, Budapesta VII., Ilka-utca 36.

Dela administrația »Foaia Poporului Român«, Budapesta, VII., Ilka-utca 36, se poate comanda următoarele:

Cântece din război

(carte din 96 pagini), cuprinde cele mai noi cântece din război, intitulat

Epistolia Domnului

(carte legată) cu porto poștal 45 fileri.

Visul Maicii Domnului

(carte legată) cu porto poștal 45 fileri.

„Dor și jale“

adunate de Dr. Dimitrie Cioloca, costă numai 44 fileri, plus 5 fileri porto poștal.